

Talouden sopeuttamisohjelman jatkaminen vuosille 2027 - 2029

Khall 07.09.2026 § 146
200/00.02.01/2026

Kunnanvaltuusto on vuosittain hyväksynyt sopeuttamisohjelman seuraavan vuoden talousarvion hyväksymisen yhteydessä vuodesta 2021 alkaen.

Sopeuttamisohjelman tavoitteena on ollut vuosittain vähintään 150.000 - 250.000 euron toimenpiteet, joilla talouden tasapainoa voidaan saavuttaa taloussuunnitelmakaudella. Toimenpiteillä on ollut merkittävä vaikutus, että kunnan tilinpäätökset vuosina 2022 - 2025 on saatu tasapainoon ja jopa merkittävästi ylijäämäisiksi.

Tulevina vuosina on edelleen haasteita. Verotulojen heikko kehitys, valtionosuuksien pieneneminen, työttömyydestä aiheutuvien kustannusten kasvu, korkokulujen nousu sekä palkka- ja kustannustason nousu haastavat talouden tasapainoa. Lisäksi kunnan hyvinvointialueelle vuokrattujen tilojen tulevaisuus on epävarmaa.

Nykyistä sopeuttamisohjelmaa tulee jatkaa ja päivittää. Talousnäkymiin liittyy edelleen merkittävää epävarmuutta erityisesti vuosien 2027-2029 osalta.

Kunnan valtionosuutta voidaan kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 27 §:n mukaan korottaa hakemuksesta harkinnanvaraisesti valtion talousarvion rajoissa, jos kunta ensisijaisesti poikkeuksellisten tai tilapäisten kunnallistaloudellisten vaikeuksien vuoksi on lisätyn taloudellisen tuen tarpeessa.

Valtion harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen myöntämisen ehtona on, että kunta on hyväksynyt taloutensa tasapainottamiseksi toteutettavia toimenpiteitä. Alavieskan kunnan talouden osalta tulee myös jo ennakolta varautua yllättäviin tapahtumiin, joihin kaikkeen ei voida täysin varautua.

Vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman valmistelussa talouden tasapainottamistarpeeksi on arvioitu noin 355 000 euroa. Tämä tasapainottamisvaikutus on jo huomioitu kunnanhallituksen hyväksymässä talousarviokehityksessä. Talouden tasapainon ylläpitäminen edellyttää kuitenkin edelleen suunnitelmallisia toimenpiteitä myös tulevina vuosina sekä toiminnan jatkuva arviointia, jotta kunnan talous säilyy kestäväällä pohjalla koko suunnitelmakauden ajan.

Talouden sopeuttamisohjelman tavoitteena on jatkossakin vahvistaa kunnan taloudellista kestävyyttä toimintatapoja kehittämällä, tuloja turvaamalla, menojen kasvua hillitsemällä sekä henkilöstö- ja palvelurakennetta koskevalla huolellisella harkinnalla. Ohjelman

jatkaminen tukee myös kunnan valmiutta varautua ennakoimattomiin taloudellisiin muutoksiin sekä täyttää harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen edellytyksiä mahdollisissa tulevilla tilanteissa.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Kari Pentti
Päätösehdotus	Kunnanhallitus esittää valtuustolle, että 1. talouden sopeuttamiohjelman jatketaan vuosille 2027 - 2029, 2. talouden sopeuttamiohjelman toimenpiteet tulee tuoda valtuuston käsittelyyn vuoden 2026 loppuun mennessä vuoden 2027 talousarvion hyväksymisen yhteydessä ja 3. talouden sopeuttamiohjelman toimenpiteiden tavoitteeksi asetetaan kunnan nettokustannusten alentaminen vuositasolla vähintään 350.000 euroa, joka toteutetaan palvelualuekohtaisesti etsimällä lisää tulorahoitusmahdollisuuksia ja vähentämällä käyttömenoja.
Päätös	Hyväksyttiin päätösehdotuksen mukaan.